

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1914 kl. 6 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

(1:a avd.)

1:o) Förra riksdagen innevarande år har beslutat uppföra följande anslag under riksstatens sjätte huvudtitel, nämligen:

Anslag
beviljade
av årets
första
riksdag.

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.
	Kronor.	Kronor.
Departementet.		
Till avlönande av en handsekreterare hos statsministern	—	3,000
Provisorisk löne reglering för departementet, förslagsanslag	—	13,835
Till avlönande av en extra föredragande inom departementet	—	7,000
Gottgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom departementet	—	4,000
Till avlönande av en biträdande föredragande inom departementet...	—	3,000
Till förhöjning av de inom departementet anställda amanuensernas arvoden m. m.	—	24,000
Överståthållarämbetet.		
Till provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner	—	10,300
Till utgivande av tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»	—	31,550

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 6 saml. 6 häft. (Nr 6.)

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.
	Kronor.	Kronor.
Landsstaten.		
Till arvoden åt extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna, till avlöning åt extra vaktbetjäning därstädes samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän m. m., reservationsanslag	213,000	—
Till vikariatsersättning under semester år 1914 för skrivbiträden vid länsstyrelserna	—	3,075
Till ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän ävensom ordningsmän inom lappbyarna	—	20,500
Väg- och vattenbyggnadsväsendet.		
Väg- och vattenbyggnadsstaten:		
Bestämt anslag	137,800	—
Till anordnande av inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel	—	7,400
Till undersökningar av mindre hamnar och farleder m. m.	—	10,000
Till understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning av åar och farleder	—	600,000
Till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar	—	2,500,000
Till anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län	—	500,000
Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
Statsmedicinska anstalten	59,150	—
Förste provinsialläkare och provinsialläkare	865,200	—
Tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i Malå distrikt	—	800
Tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i Bjurholms och Örträsk distrikt	—	750
Till ny ekonomibyggnad och bostad för öfverläkaren m. m. vid Stockholms hospital	—	140,000
Till uppförande av ett nytt hospital å biskopsbostället Sundby nr 1 i Strängnäs socken av Södermanlands län	—	800,000
Bostäder för betjäning vid Vanersborgs hospital och asyl	—	8,200
Bostäder för betjäning vid Lunds hospital och asyl	—	82,000
Bostäder för betjäning vid Kristinehamns hospital	—	63,000
Anstalter för obildbara sinnesslöa, förslagsanslag	180,000	—
Till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter	—	600,000
Till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, förslagsanslag	—	687,000

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.
	Kronor.	Kronor.
Resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna, förslagsanslag	—	10,000
Till stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulossjukvård	—	2,700
Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård, reservationsanslag	1,000	—
Till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna	—	200,000
Till bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten, förslagsanslag	—	15,000
För anordnande av kliniker och polikliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg	—	85,650
Till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra	—	32,900
Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, förslagsanslag	—	15,000
Till föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm, såsom bidrag till kostnaderna för uppförande av en anstalt för vanföra	—	50,000
Till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra ävensom för bekostande av dessa anstalters inspektion	—	30,000
Till beredande vid provisorisk vanförestalt av vård för personer, som till följd av barnförärlamning lida av vanförhet, ävensom till inspektion av anordningar härför, förslagsanslag	—	33,200
Till bestridande av kostnader för allmän hälso- och sjukvård, förslagsanslag	225,000	—
Till bestridande av kostnaderna för skötseln av den å karantänsinrättningen på Käsö befintliga koloxidapparaten	—	1,400
Personligt lönetillägg åt karantänsläkaren på Käsö G. E. Hjortzberg	—	500
Stipendier för bevistande av medicinska fortsättningskurser	—	4,500
Sociala verk och inrättningar.		
Till upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, förslagsanslag	—	213,645
Till ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstalten, förslagsanslag	—	31,000
Socialstyrelsen	148,200	—
Till upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet	—	35,000
Medling i arbetstvister, förslagsanslag	—	25,000

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.
	Kronor.	Kronor.
Till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket, förslagsanslag	—	55,000
Till täckande av viss del av de utgifter, arbetsförmedlingen nödgas vidkännas för förskottering av reseskostnader för medellösa arbetsökande, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats plats å annan ort, förslagsanslag, högst.....	—	10,000
Bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel	—	750
Yrkesinspektionen	81,680	—
Till upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet	—	88,000
Bidrag till bestridande av kostnaderna under år 1915 för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet	—	4,000
Till understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, förslagsanslag	—	50,000
Till uppehållande av tillsyn över understödsföreningarna	—	6,000
Ersättning till postsparbanken för bestyret med pensionsutbetalningar m. m. förslagsanslag	—	50,000
Till understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet	—	10,000
Understöd åt stiftelsen, »Hemmet Fristad»	—	10,000
Diverse.		
Till verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall	—	42,500
Till anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring m. m.	—	26,200
Till bestridande av utgifterna för statens biografbyrå, förslagsanslag, att utgå i första hand av inflytande avgifter för granskning av biografbilder.....	—	26,000
Till understöd åt Sveriges riksförbund av frivilliga brandkärer	—	2,500
Gratifikation till professor G. Sundbärg för utredning av emigrationsfrågan.....	—	6,000
Till betäckande av vissa utav statskontoret forskottsvis bestridda utgifter	—	500,102
Extra lönetillägg för år 1914, förslagsanslag	—	20,000
Ålderstillägg, förslagsanslag	375,000	—

varom utskottet härmed skolat

erinra

Landsstaterna i länen.

2:o) I den till riksdagen den 18 maj 1914 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 1 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen *dels* att på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 793,500 kronor, för beredande av tillfällig löneförbättring under samma år åt 117 kronofogdar, 116 häradsskrivare och 516 länsmän, att utgå med följande belopp, nämligen:

Tillfällig
löne-
förbättring
åt krono-
fogdar,
häradss-
skrivare och
länsmän.

[1.]*

för 11 kronofogdar (i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) envar 800 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön, 400 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;

för envar av övriga 106 kronofogdar 600 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön och 400 kronor tjänstgöringspenningar;

för 10 häradsskrivare (i Jämtlands Västerbottens och Norrbottens län) envar 900 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön, 500 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;

för 106 häradsskrivare (i övriga län) envar 700 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar; och

för samtliga häradsskrivare extra förvaltningsbidrag med 75 kronor för varje fullt 5,000-tal av folkmängden i tjänstedistriktet;

för 4 länsmän (i Tärna distrikt av Västerbottens län samt i Arjeplogs, Jukkasjärvi och Karesuando distrikt av Norrbottens län) envar 1,000 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag;

för 66 länsmän (övriga länsmän i Västerbottens och Norrbottens län samt länsmännen i Jämtlands län) envar 1,300 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön 300 kronor tjänstgöringspenningar, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag, samt

för envar av övriga 446 länsmän 1,100 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön, 300 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor förvaltningsbidrag;

dels att medgiva, att länsman, vilken enligt de vilkor och bestämmelser, som angivits i Kungl. Maj:ts proposition nr 71 till 1908 års riksdag, skulle varit berättigad att under år 1915 åtnjuta det i samma proposition föreslagna första ålderstillägget, må såsom förhöjning i den

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

tillfälliga löneförbättring, som här ovan föreslagits, under år 1915 åtnjuta ett ålderstillägg å 300 kronor, vilket må såsom lön räknas;

dels ock å extra stat för år 1915 för sistnämnda ändamål anvisa ett förslagsanslag av 130,200 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid 5—14 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civildepartementsärenden den 14 maj 1914.

Utskottets
yttrande.

Enär förslag om fögderiförvaltningens omorganisation icke ansetts böra föreläggas innevarande riksdag, har Kungl. Maj:t nu hemställt, att tillfällig löneförbättring måtte beredas kronofogdar, häradsskrivare och länsmän jämväl under år 1915 efter samma grunder, som under de senaste åren; och har utskottet intet att häremot erinra.

Kungl. Maj:t har vidare föreslagit, att länsmännen skulle såsom förhöjning i den tillfälliga löneförbättringen tillerkännas ett ålderstillägg om 300 kronor att åtnjutas efter 5 års tjänst under de villkor och bestämmelser, som föreslogos i Kungl. Maj:ts proposition nr 71 till 1908 års riksdag angående lönereglering för landsstaterna i länen m. m. (se sid. 156 och 157 av det vid sistnämnda proposition fogade statsrådsprotokollet den 21 februari 1908). Den sålunda föreslagna anordningen att låta ålderstillägg utgå i form av tillfällig löneförbättring, innebär emellertid en princip, som utskottet icke kan godkänna. Givetvis kan densamma förväntas framkalla motsvarande anspråk från andra tjänstemannagrupper, vilkas löneregleringsfråga tagit någon längre tid i anspråk och konsekvenserna av att taga det första steget för införande av detta nya sätt för avlöningsförbättring synes därför utskottet ganska betänkliga. Dessa betänkligheter framstå för utskottet med så mycket större styrka, som det här icke allenast är fråga om en löneförbättring utan såsom framgår av Kungl. Maj:ts framställning under tionde huvudtiteln, det även gäller pensionsförhöjning med ett belopp motsvarande det nu föreslagna ålderstillägget. På grund härav och då fögderiförvaltningens lönereglering kan antagas bli slutligen ordnad vid nästa års riksdag, kan utskottet icke tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande del.

Utskottet får alltså hemställa,

a) att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 793,500 kronor för beredande av tillfällig löneförbättring under samma år åt 117 kronofogdar, 116 häradsskrivare och 516 länsmän, att utgå med följande belopp, nämligen:

för 11 kronofogdar (i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) en var 800 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön, 400 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;

för en var av övriga 106 kronofogdar 600 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön och 400 kronor tjänstgöringspenningar;

för 10 häradsskrivare (i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) en var 900 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön, 500 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;

för 106 häradsskrivare (i övriga län) en var 700 kronor, därav 200 kronor skola anses utgöra lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar; och

för samtliga häradsskrivare extra förvaltningsbidrag med 75 kronor för varje fullt 5,000-tal av folkmängden i tjänstedistriktet;

för 4 länsmän (i Tärna distrikt av Västerbottens län samt i Arjeplogs, Jukkasjärvi och Karesuando distrikt av Norrbottens län) en var 1,000 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag;

för 66 länsmän (övriga länsmän i Västerbottens och Norrbottens län samt länsmännen i Jämtlands län) en var 1,300 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön, 300 kronor tjänstgöringspenningar, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag, samt

för en var av övriga 446 länsmän 1,100 kronor, därav 600 kronor skola anses utgöra lön, 300 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor förvaltningsbidrag;

b) att Kungl. Maj:ts förslag om beviljande för vissa länsmän av förhöjning av den tillfälliga löneförbättringen i form av ålderstillägg ävensom om anvisande för ändamålet av ett förslagsanslag å 130,200 kronor, icke må av riksdagen bifallas.

3:o) I punkt 2 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag av 425,000 kronor att, huvudsakligen under de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 21 februari 1908 angivna villkor

*Polisväsendet
på lands-
bygden.*

[2.]

för åtnjutande av bidrag från anslaget, användas till avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet, där sådan kan av förhållandena påkallas, under medgivande tillika *dels* att av detta anslag erforderligt belopp må användas till åtgärder i särskilda fall för grövre brotts upptäckande och misstänkta personers efterspanande och gripande, *dels ock* att Kungl. Maj:t må av anslaget använda lämpligt belopp till årsarvode åt den polistjänsteman, som förordnas att inom civildepartementet biträda ej mindre vid förande av register över den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande av polisskydd vid oroligheter å rikets landsbygd, än ock vid beredning inom departementet av frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall.

Departementschefens yttrande i detta ärende återfinnes å sid. 15 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I anseende till de betydande belopp, varmed det nuvarande förslagsanslaget för ifrågavarande ändamål, 350,000 kronor, under de senare åren överskridits, får utskottet tillstyrka, att anslaget på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, för år 1915 bestämmes till 425,000 kronor, och hemställer utskottet sålunda,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag av 425,000 kronor att, huvudsakligen under de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 21 februari 1908 angivna villkor för åtnjutande av bidrag från anslaget, användas till *avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet*, där sådan kan av förhållandena påkallas, under medgivande tillika *dels* att av detta anslag erforderligt belopp må användas till åtgärder i särskilda fall för grövre brotts upptäckande och misstänkta personers efterspanande och gripande, *dels ock* att Kungl. Maj:t må av anslaget använda lämpligt belopp till årsarvode åt den polistjänsteman, som förordnas att inom civildepartementet biträda ej mindre vid förande av register över den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande av polisskydd vid oroligheter å rikets

landsbygd, än ock vid beredning inom departementet av frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

4:o) Kungl. Maj:t har i punkt 3 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för tillfällig förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 3,600 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

[3.]

Departementschefens utredning i fråga om denna framställning återfinnes å sid. 17—20 av statsrådsprotokollet.

Ändamålet med detta anslag, vilket under de två senaste åren utgått med samma belopp, som nu begäres, är att bereda väg- och vattenbyggnadsstyrelsen möjlighet att avarbeta den stora balans av ogran-skade arbetsplaner, som uppkommit å styrelsens tekniska byrå. Då utskottet är övertygat om anslaget behövlighet även under innevarande år, får utskottet hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må för *tillfällig förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 3,600 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

5:o) I punkt 4 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för upprensning av ett invid västra sidan av Kalmarsunds djupränna mitt emot Prästörs övervattensskär beläget stengrund på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 16,500 kronor.

Anslag till upprensning av ett grund i Kalmarsunds djupränna vid Prästörs övervattensskär.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 21—24 av statsrådsprotokollet.

[4.]

Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *upprensning av ett invid västra sidan av Kalmarsunds djupränna mitt emot Prästörs övervattensskär beläget stengrund* på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 16,500 kronor.

Motion an-
gående villkor
för statsbidrag
till väg-
anläggningar
m. m.

6:o) I en inom andra kammaren av herr *E. Molin* i Dombäcksmark m. fl. väckt motion (nr 21) har hemställts, att riksdagen med upphävande av sitt i frågan förut fattade beslut måtte besluta, att i avseende å de av riksdagen för år 1915 beviljade statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader ävensom upprensning av åar och farleder, skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, vilka finnas intagna i riksdagens skrivelse den 31 maj 1907.

I motionen har erinrats att vid sistlidna riksdag på förslag av statsutskottet (utlåtande nr 6 punkt 21) beslutits, att i avseende å de av riksdagen för år 1915 beviljade statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar, samt till bro- och hamnbyggnader ävensom upprensning av åar och farleder, skulle gälla de allmänna villkor och bestämmelser, vilka finnas intagna i riksdagens skrivelse den 31 maj 1907; dock att i avseende å den del av berörda bidrag, som kunde komma att utgå för dylika väganläggningar eller vägförbättringar, vilka vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande efter den 1 januari 1915 komme att ålägga de väghållningsskyldige att utföra, skulle gälla det villkor för åtnjutande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden, att för anläggningen erforderlig mark kostnadsfritt tillhandahölles av landsting, kommuner eller enskilda.

Utskottet, som finner olämpligt, att riksdagen skulle upphäva en av årets första riksdag beslutad bestämmelse, innan densamma ännu kommit i tillämpning, anser sig redan av denna anledning böra avstyrka motionen och hemställer sålunda,

att herr Molins m. fl. ifrågavarande motion icke må av riksdagen bifallas.

Medicinalstyrelsen samt hälso- och sjukvården.

Omorganisa-
tion och löne-
reglering av
medicinal-
styrelsen.

7:o) Kungl. Maj:t har under punkt 5 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att
dels godkänna i statsrådsprotokollet intaget förslag till ordinarie stat och övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och

med år 1915, ävensom i samma protokoll angivna allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i avlöningsstaten upptagna avlöningsförmåner;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1915 tillträder befattning såsom generaldirektör och chef för medicinalstyrelsen eller ordinarie befattning därstädes, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser,

att, sedan av Kungl. Maj:t bestämts, vilkendera av de bägge nuvarande kamrerarna å hittills gällande stat skall vid 1915 års ingång övertaga den å den nya ordinarie staten upptagna kamrerarebefattningen, den andre kamreraren ävensom den nuvarande registratorn och aktuarien skola såsom övertaliga uppföras å övergångsstaten,

att de ordinarie innehavare av befattningar å den gamla staten — utom nämnda övertaliga tjänstemän — vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de äro villiga att övergå till den nya staten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels stadga, att kamrerare samt registrator och aktuarie, som uppförts å övergångsstaten, skall vara skyldig inom styrelsen bestrida, den förre en bokhållarbefattning och den senare den befattning, som är avsedd att innehavas av ett kvinnligt biträde i tredje lönegraden, samt att, så länge befattningar å den nya staten på detta sätt uppehållas, de i den nya ordinarie staten för dem uppförda avlöningsbelopp skola besparas;

dels medgiva,

att, därest tillförordnade medicinalråden, överläkaren vid Västerviks hospital Gustaf Richard Stenbeck samt ombudsmannen och fiskalen hos medicinalstyrelsen Edvard Sederholm utnämnas till medicinalråd och byråchefer å den nya staten, de må genast komma i åtnjutande av ålderstillägg,

att medicine licentiaten Erik Olof Åberg må, därest han utnämnes till ombudsman å den nya staten, för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, han därförinnan på grund av Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgjort såsom ombudsman och fiskal hos styrelsen,

att befattningshavare, som vid den nya statens ikraftträdande är anställd såsom kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning eller byråveterinär hos medicinalstyrelsen och utnämnes till motsvarande ordinarie befattning å den nya staten, må för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig den tid, vederbörande därförut på grund av Kungl. Maj:ts förordnande bestritt samma å extra stat uppförda befattning,

att beträffande skrivbiträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos medicinalstyrelsen och antages till ordinarie biträde å den nya staten, det må ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, om och i vad mån biträdet äger att för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den föregående tjänstgöringen hos styrelsen, samt

att extra vaktmästare, som vid den nya statens trädande i kraft är anställd hos medicinalstyrelsen och antages till annan vaktmästarbefattning å den nya staten än såsom förste vaktmästare, må äga att för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, han därförinnan tjänstgjort såsom extra vaktmästare mot ersättning från särskilt av riksdagen beviljat anslag;

dels och höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 95,550 kronor med 97,550 kronor eller till 193,100 kronor, därav 8,100 kronor å övergångsstat.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 26—154 i statsrådsprotokollet.

I tvänne till utskottets behandling överlämnade, likalydande motioner väckta, den ena inom första kammaren (nr 17) av herrar *J. S. Almer* och *A. Petré*n och den andra inom andra kammaren (nr 74) av herr *R. A. Wawrinsky* m. fl. har föreslagits, att riksdagen ville besluta sådan ändring uti Kungl. Maj:ts förslag till lönereglering för medicinalstyrelsen, att avlöningen för medicinalråden bestämmes till 9,400 kronor med ett ålderstillägg efter 5 år å 600 kronor och att följaktligen den ordinarie utgiftsstaten för verket höjes till 191,500 kronor.

Vidare har till utskottet remitterats en av herr *A. Petré*n inom första kammaren väckt motion (nr 56) däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att samtliga personer, som vid genomförandet av medicinalstyrelsens omorganisation bli utnämnda till tjänster å hospitalsbyrå, skola vara skyldiga att, i händelse framdeles en särskild styrelse för abnormväsendet blir inrättad, dit överflytta.

Beträffande de skäl motionärerna anført till stöd för sina förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

Det vid 1911 års riksdag framlagda förslaget till omorganisation av medicinalstyrelsen var uppgjort under förutsättning, att veterinärärendena skulle överflyttas till lantbruksstyrelsen. Denna anordning vann emellertid icke riksdagens godkännande; och blev därför organisationsförslaget, utan att i övriga delar föranleda något uttalande från riksdagens sida, avslaget. Härefter har frågan om medicinalstyrelsens omorganisation behandlats av departementalkommitterade, medicinalstyrelsen och slutligen av särskilt tillkallade sakkunniga. Till dessa sistnämndas förslag har Kungl. Maj:t till alla delar anslutit sig.

Det nu föreliggande förslaget förutsätter bibehållande tillsvidare av veterinärärendena inom medicinalstyrelsen; och har i övrigt avsetts, att den nya organisationen icke skulle komma att försvåra eller hindra genomförandet av de anordningar, som eventuellt bleve en följd av departementalkommitterades förslag beträffande den centrala förvaltningen.

Enligt den nya organisationen skulle byråsystemet införas i medicinalstyrelsen och sålunda generaldirektören i regel avgöra frågorna ensam efter föredragning av vederbörande byråchef (medicinalråd eller kameralbyråchef). För medicinska ärenden och för veterinärärenden skulle finnas sammanlagt 5 byråer, därav 4 läkarbyråer och en veterinärbyrå. Förutom dessa byråer, som var och en skulle förestås av ett medicinalråd, skulle inrättas en kameralbyrå, huvudsakligen för ombesörjande av medicinalstyrelsens ekonomiska förvaltning. I denna byrå skulle det nuvarande räkenskapskontoret uppgå, och komme att till densamma hänföras bland annat de merendels mycket omfattande ekonomiska frågorna rörande hospitalsväsendet, vilkas beredning och föredragning hittills vilat på det medicinalråd, som handlagt ärenden rörande hospitalsväsendet. Ärendenas fördelning mellan de fyra läkarbyråerna inbördes och veterinärbyrån har man tänkt sig skola ske efter i huvudsak samma grunder, som hittills gällt för deras uppdelning emellan de föredragande medicinalråden.

Då det redan nu finnes 5 medicinalråd, komme någon ökning av dessas antal icke att ske genom den nya organisationen.

Det vetenskapliga rådet, som sedan ett år tillbaka stått vid medicinalstyrelsens sida för behandling av frågor, som kräva medicinska specialinsikter, har som en fast institution införts i den nya organisationsplanen, kompletterat med en representant för den juridiska sakkunskapen, varjämte även ett veterinärråd föreslagits.

Ombudsmannen skulle erhålla en något olikartad ställning mot hans nuvarande. Denne tjänsteman, som hittills intagit en mera fri-

stående plats, skulle nämligen hädanefter tjänstgöra på en av läkarbyråerna och där med biträde för vissa göromål av en kvinnlig befattningshavare vara ansvarig för ombudsmannagöromålen samt handlägga vissa fiskala ärenden. Vidare skulle han å byrån fullgöra de åligganden, som eljest tillkomma medicinalrådsassistent, och slutligen hava som särskild uppgift att vid behov inträda som vikarie för medicinalråd.

Den hittills å extra stat upptagna byråveterinären har i förslaget uppförts å ordinarie stat och i likhet med ombudsmannen hänförs till andra normalgraden.

Den ordinarie biträdande personalen med juridisk eller kameral utbildning skulle jämväl fördelas emellan de olika byråerna. Till läkarbyråerna och veterinärbyrån skulle höra 3 tjänstemän av andra normalgraden (sekreterare) och 2 tjänstemän av första graden (notarier). Till kameralbyrån skulle hänföras 2 tjänstemän av andra och 2 av första graden. Jämfört med de nuvarande förhållandena innebär Kungl. Maj:ts förslag i detta hänseende en ökning av andragradstjänsternas antal med 1 samt överflyttning av en dylik befattning från extra till ordinarie stat.

Vidare är att märka, att utom byråerna en förstegradstjänsteman (registratorn) skulle ersättas av ett kvinnligt biträde i tredje graden.

Kungl. Maj:ts förslag upptager slutligen dels såsom ordinarie befattningshavare 1 förste vaktmästare och 2 vaktmästare samt 6 kvinnliga biträden, därav 2 i andra och 4 i första graden, dels ock extra personal (medicinalrådsassistenter, läkar- och veterinäramanuenser, juridiskt bildade amanuenser m. fl.).

Beträffande de föreslagna avlöningsförmånerna är först att märka, att för generaldirektören, som skulle förordnas på viss tid, föreslagits ett arvode av 15,000 kronor, sålunda högre än generaldirektörslönen i normalgrad, och lika med det lönebelopp, som bestämts för telegrafverkets chef. I fråga om generaldirektörens pensionering skulle samma bestämmelser gälla som för nämnda chef. För medicinalråden och kameralbyråchefen hava föreslagits samma avlöningsförmåner, som numera gälla för tredje grads tjänstemän. För det medicinalråd, som förordnas att vara generaldirektörens ställföreträdare, har upptagits ett särskilt arvode om 1,000 kronor. I fråga om övriga ordinarie tjänstinnehavare hava tillämpats samma lönesatser, som gälla för motsvarande befattningshavare i nyreglerade verk.

I fråga om det av Kungl. Maj:t sålunda framlagda förslaget till omorganisation och löneroglering för medicinalstyrelsen har utskottet ansett sig böra göra följande uttalanden.

Vad till en början beträffar byråsystemets införande i medicinalstyrelsen synes det med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av det arbetsmaterial, som vilar å styrelsen, icke böra råda någon tvekan om att tiden nu är inne för denna reform. Beträffande antalet läkarbyråer, som i 1911 års förslag, ehuru med tvekan, ansågs kunna begränsas till 3, har utskottet funnit de skäl, som nu anförts för 4 läkarbyråer, särskilt den starka ökningen av ärendenas antal under de senaste åren, vara övertygande; och har utskottet ej heller i övrigt något att erinra mot det av Kungl. Maj:t framlagda organisationsförslaget.

Vad beträffar beloppet av generaldirektörens avlöning har utskottet noggrant övervägt de olika synpunkter, som måste komma i betraktande vid bedömande av denna fråga och därvid funnit de skäl, som anförts för det av Kungl. Maj:t angivna beloppet vara tungt vägande; och har utskottet med särskild hänsyn till den för hela landets medicinalväsende stora betydelsen av att till generaldirektör vinnes en person, som besitter de för denna befattning erforderliga kvalifikationerna, ansett det icke vara tillrådligt att bestämma generaldirektörens avlöning till ett lägre belopp än Kungl. Maj:t nu föreslagit.

Vidkommande medicinalrådets avlöning har utskottet funnit så starka principiella betänkligheter möta mot att bestämma denna till högre belopp än som i regel tillkommer den tjänstegrad, vartill medicinalråden äro att hänföra, att utskottet icke kunnat biträda det förslag, som i förevarande avseende framstälts i herrar Almers och Petréns samt herr Wawrinskys m. fl. ovan berörda motioner. Utskottet tillstyrker alltså de avlöningsförmåner Kungl. Maj:t föreslagit för medicinalråden.

De av Kungl. Maj:t angivna avlöningsvillkoren hava icke givit anledning till någon erinran från utskottets sida.

Beträffande herr Petréns ovanberörda motion nr 56 får utskottet erinra, att de av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsvillkoren erhållit den avfattning, att vederbörande tjänstemän måste anses skyldiga att eventuellt underkasta sig sådan förflyttning, som i motionen omförmäles, varför den av motionären åsyftade särskilda föreskriften torde vara obehövlig.

Emot de av Kungl. Maj:t föreslagna övergångsbestämmelserna har utskottet intet att anmärka.

Då utskottet jämväl i övriga här ovan icke särskilt omförmälda delar biträder Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må
a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herrar Almers och Petréns motion nr 17 och herr Wawrinskys m. fl. motion nr 74 godkänna följande ordinarie stat och övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med år 1915:

A. Ordinarie stat.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 generaldirektör, arvode	—	—	—	15,000	
Generaldirektörens ställföreträdare, arvode	—	—	—	1,000	
1 medicinalråd och byråchef	5,000	2,500	600	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
4 medicinalråd och byråchefer	20,000	10,000	2,400	32,400	
1 kameralbyråchef	5,000	2,500	600	8,100	
1 ombudsman ..	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 byråveterinär	3,600	1,800	400	5,800	
1 sekreterare ..	3,600	1,800	400	5,800	
2 sekreterare ..	7,200	3,600	800	11,600	
1 kamrerare ..	3,600	1,800	400	5,800	
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med ytterligare 500 kr.
1 tjänsteman i första lönegraden (notarie)	2,200	1,500	300	4,000	
3 tjänstemän i första lönegraden (notarie, bokhållare, tillika kassör, bokhållare, tillika notarie)	6,600	4,500	900	12,000	
1 kvinnligt biträde i tredje lönegraden (registrator)	1,100	750	150	2,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt biträde i andra lönegraden	900	550	150	1,600	
1 do	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde i första lönegraden	700	350	150	1,200	
3 kvinnliga biträden i första lönegraden	2,100	1,050	450	3,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 do	700	350	150	1,200	
Till vetenskapliga rådet, veterinärrådet, vikariatsersättningar och extra tjänste- män m. m.	—	—	—	49,900	
Summa	—	—	—	185,000	

Ann. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna för-
mån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

B. Övergångsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 kamrerare	3,000	1,500	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 registrator och aktuario	1,800	1,400	3,200	
Till personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet Anna Marin, därest hon antages till ordinarie skrivbiträde å den nya staten	—	—	400	
Summa	—	—	8,100	

b) godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de å den ordinarie staten upptagna avlöningsförmånerna,

dels för befattningshavare utom kvinnliga biträden:
att befattningshavare skall, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivnas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar varje söckendag;

att innehavare av befattning i medicinalstyrelsen skall vara underkastad icke allenast de i gällande instruktion givna bestämmelser utan ock den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas; skolande befattningshavare i medicinalstyrelsen slutligen, likaledes med bibehållande av nyssnämnda förmåner, vara underkastad att, när helst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt, förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter;

att med befattning i medicinalstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår generaldirektören eller byråchef, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, medicinalstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där medicinalstyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att, där generaldirektören beviljats ledighet och vikarie för honom förordnats, på prövning av Kungl. Maj:t beror, huru stor del av arvudet må avstå till vikarien;

att tjänstgöringspenningar få, liksom arvode till generaldirektörens ställföreträdare, uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen, där ej, vad berörda arvode beträffar, annorlunda varder av Kungl. Maj:t bestämt;

att ordinarie befattningshavare, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver tjänstgöringspenningar och i förekommande fall arvode avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd av tjänsteresor eller för beredande av semester, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att,

om han förordnas till högre befattning i medicinalstyrelsen, bestrida densamma, mot åtnjutande i stället för egna tjänstgöringspenningar, i det förstnämnda fallet av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest av däremot svarande belopp, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att emellertid, därest byråchef till följd av tjänstresa eller för handläggning av särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra dagar, hindrad att sköta sin befattning, tjänsteman av lägre grad skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till byråchefsbefattningen hörande löpande göromål;

att det medicinalråd, som förordnats att vara generaldirektörens ställföreträdare, skall, därest han för den tid, han bestrider generaldirektörsämbetet, måste till vikarie å medicinalrådsbefattningen avstå egna tjänstgöringspenningar, äga såsom ersättning därför åtnjuta däremot svarande belopp;

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att löntagare för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg bör tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen eller annan samma lönegrad tillhörande befattning i medicinalstyrelsen, vare sig på grund av fullmakt eller konstitutorial eller på grund av förordnande i följd av frågan om medicinalstyrelsens omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjutas av generaldirektören, byråcheferna och tjänstemännen av andra lönegraden under en och en halv månad samt av tjänstemännen av första lönegraden under en månad ävensom av förste vaktmästaren och de övriga vaktmästarna under femton dagar;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generaldirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att generaldirektör, vilken minst 12 år innehaft generaldirektörsförordnande, skall vara berättigad att å allmänna indragningsstaten i pension uppbära 6,000 kronor;

att, om generaldirektör, innan han uppnått 12 tjänstår, antingen på grund av sjukdom finnes till nöjaktig vidare tjänstgöring oförmögen eller ock utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning, utan att på grund av tjänstefel hava förverkat densamma, han skall vara berättigad att, likaledes å allmänna indragningsstaten, i pension uppbära 5,000 kronor, då avgången sker före eller vid 6 tjänstår, samt 5,500 kronor, då avgången sker efter 6, men före 12 tjänstår;

att såsom pensionsavgift skall avdragas ett belopp av 360 kronor årligen å det för generaldirektören bestämda arvodet eller den honom, intill dess han uppnått 67 år, tillkommande pension;

att beträffande övriga tjänst innehavare skall i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension gälla vad i särskild lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat; samt

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels ock för kvinnliga biträden å styrelsens stat:

att, då vid uppförande i stat av biträdesbefattning till innehavare av densamma befordras person, som omedelbart före sin befordran inom styrelsen utfört samma arbete som det till befattningen hörande mot fast arvode under föregående år till belopp, överstigande vad enligt staten skall utgå till befattningens innehavare, styrelsen skall äga bereda fyllnad i avlöningen för dess uppbringande till nämnda arvodes belopp; dock att biträdet genom dylik avlöningfyllnad ej må i något fall tillgodoföras avlöning till högre belopp, än som motsvarar beloppet av den med befattningen i fråga förenade slutavlöningen, tjänstgöringspenningar och ortstillägg däri inräknade;

att i fråga om biträdes av tredje graden arbetstid å tjänsterummet skall gälla vad här ovan föreskrivits för andra ordinarie befattningshavare i styrelsen samt att biträdes av första eller andra graden arbetstid å tjänsterummet skall, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivnas, vara 6 timmar, dock att sådant biträde skall vara pliktigt att i särskilda fall, när arbe-

tets behöriga gång det kräver, kvarstanna i arbetet å tjänsterummet intill ytterligare en timme;

att biträde må åtnjuta semester under en månad om året, när sådant utan hinder för göromålen behöriga gång kan ske;

att biträde av lägre grad, som efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad befordras till biträdesbefattning av närmast högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i sistnämnda grad;

att biträde av lägre grad skall vara skyldigt att, om det förordnas såsom biträde av högre grad hos styrelsen, bestrida befattningen som sådant, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande sålunda förordnat biträde av lägre grad att därunder i stället för egna tjänstgöringspenningar åtnjuta, om förordnandet erfordras i följd av sjukdomsfall, de med den tjänstledigas befattning förenade tjänstgöringspenningar, men, då förordnandet erfordras för beredande av semester, ett mot den semesterledigas tjänstgöringspenningar svarande belopp;

att gift kvinna må till biträdesbefattning befordras allenast efter av Kungl. Maj:t på framställning i varje särskilt fall lämnat medgivande;

att, där kvinnlig innehavare av biträdesbefattning ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldig att av sådan anledning avgå från tjänsten, därest icke styrelsen med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande finner det nödigt;

att biträdesbefattning skall av styrelsen tillsättas medelst konstitutorial och att tillsättningen skall ske efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande tillsättningen i övrigt, kompetensfordringar, ordningen för meddelande av tjänstledighet och avsked samt för åtal och disciplinär bestraffning och dylikt skola gälla de närmare stadganden, som må varda av Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i övrigt de för andra ordinarie befattningshavare i styrelsen stadgade villkor och bestämmelser

för avlöningsförmånernas åtnjutande skola i tillämpliga delar och i den mån de icke stå i strid mot vad här blivit föreskrivet lända till efterrättelse.

c) förklara att herr Petréns ovanberörda motion nr 56 icke till någon riksdagens åtgärd föranleder,

d) förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1915 tillträder befattning såsom generaldirektör och chef för medicinalstyrelsen eller ordinarie befattning därstädes, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser,

att, sedan av Kungl. Maj:t bestämts, vilkendera av de bägge nuvarande kamrerarna å hittills gällande stat skall vid 1915 års ingång övertaga den å den nya ordinarie staten upptagna kamrerarebefattningen, den andre kamreraren ävensom den nuvarande registratorn och aktuarien skola såsom övertaliga uppföras å övergångsstaten,

att de ordinarie innehavare av befattningar å den gamla staten — utom nämnda övertaliga tjänstemän — vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de äro villiga att övergå till den nya staten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

e) stadga, att kamrerare samt registrator och aktuarie, som uppförts å övergångsstaten, skall vara skyldig inom styrelsen bestrida, den förre en bokhållarbefattning och den senare den befattning, som är avsedd att innehavas av ett kvinnligt biträde i tredje lönegraden, samt att, så länge befattningar å den nya staten på detta sätt uppehållas, de i den nya ordinarie staten för dem uppförda avlöningsbelopp skola besparas;

f) medgiva,

att, därest tillförordnade medicinalråden, överläkaren vid Västerviks hospital Gustaf Richard Stenbeck samt ombudsmannen och fiskalen hos medicinalstyrelsen Edvard Sederholm utnämnas till medicinalråd och byråchefer å den nya staten, de må genast komma i åtnjutande av ålderstillägg,

att medicine licentiaten Erik Olof Åberg må, därest han utnämnes till ombudsman å den nya staten, för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, han därförinnan på grund av Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgjort såsom ombudsman och fiskal hos styrelsen,

att befattningshavare, som vid den nya statens ikraftträdande är anställd såsom kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning eller byråveterinär hos medicinalstyrelsen och utnämnes till motsvarande ordinarie befattning å den nya staten, må för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig den tid, vederbörande därförut på grund av Kungl. Maj:ts förordnande bestritt samma å extra stat uppförda befattning.

att beträffande skrivbiträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos medicinalstyrelsen och antages till ordinarie biträde å den nya staten, det må ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, om och i vad mån biträdet äger att för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den föregående tjänstgöringen hos styrelsen, samt

att extra vaktmästare, som vid den nya statens trädande i kraft är anställd hos medicinalstyrelsen och antages till annan vaktmästarbefattning å den nya staten än såsom förste vaktmästare, må äga att för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, han därförinnan tjänstgjort såsom extra vaktmästare mot ersättning från särskilt av riksdagen beviljat anslag;

g) höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 95,550 kronor med 97,550 kronor eller till 193,100 kronor, därav 8,100 kronor å övergångsstat.

Personliga
avlönings-
tillägg till
vissa befatt-
ningshavare
i medicinal-
styrelsen.

8:o) I punkt 6 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 2,100 kronor för beredande av personliga avlöningstillägg under nämnda år för å övergångsstat uppförda befattningshavare hos medicinalstyrelsen i enlighet med de för provisorisk lönereglering för befattningshavare i medicinalstyrelsen för år 1914 gällande grunder och villkor.

[6.]

Departementschefens yttrande i ämnet återfinnes å sid. 156 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Enligt av Kungl. Maj:t i samband med frågan om medicinalstyrelsens omorganisation framlagt förslag skulle en kamrerare och registratorn hos medicinalstyrelsen, med bibehållande av sina nuvarande avlöningsförmåner på ordinarie stat, uppföras å övergångsstat. För att bereda dessa befattningshavare ersättning för de provisoriska avlöningstillägg de under de sista tre åren åtnjutit, men som med tillämpande av de under punkt 7 här ovan omförmälda nya staterna för styrelsen skulle komma att upphöra, har det nu ifrågavarande anslaget begärts.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 2,100 kronor för beredande av personliga avlöningstillägg under nämnda år för å övergångsstat uppförda befattningshavare hos medicinalstyrelsen i enlighet med de för provisorisk lönereglering för befattningshavare i medicinalstyrelsen för år 1914 gällande grunder och villkor.

Inrättande av
farmaceutiskt
laboratorium
vid statsmedi-
cinska an-
stalten,

9:o) Kungl. Maj:t har i punkt 7 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att för inredning, utrustning och drift av ett i huvudsaklig överensstämmelse med den i statsrådsprotokollet angivna plan vid den statsmedicinska anstalten tillvidare inrättat farmaceutiskt laboratorium, vilket ställes under tillsyn och vård av föreståndaren för den rättskemiska avdelningen, å extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 30,350 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1914 av tillgängliga medel utanordna 14,750 kronor.

[7.]

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 157—171 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Enligt i statsrådsprotokollet intagen uppgift skulle ifrågavarande anslag disponeras enligt följande beräkning:

till laboratoriets inredning och utrustning att utgå redan under år 1914	kr. 10,600: —
till laboratoriets drift från den 1 oktober 1914 till årets slut samt hyra från den 1 juli 1914 till årets slut	» 4,150: — kr. 14,750: —
till laboratoriets drift år 1915 samt hyra för samma år	» 15,600: —
	<hr/> Kr. 30,350: —

Då ny apoteksvarustadga träder i kraft den 1 juli 1914, synes det, såsom i statsrådsprotokollet framhålls, för beredande av erforderlig effektivitet åt dess föreskrifter vara av behovet i hög grad påkallat, att med det snaraste inrättas ett provisoriskt farmaceutiskt laboratorium, där nödiga undersökningar och prov kunna göras.

Emot kostnadsberäkningen har utskottet icke funnit något att anmärka och då det, enligt vad i statsrådsprotokollet omförmäles, ännu ej är möjligt att beräkna den eventuella inkomsten av de avgifter, som komma att erläggas av vissa tillverkare av apoteksvaror och vissa personer, som idka grosshandel med apoteksvaror, har utskottet intet att erinra emot att för närvarande hela det för laboratoriet beräknade kostnadsbeloppet täckes genom av riksdagen beviljat anslag.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må för *inredning, utrustning och drift av ett* i huvudsaklig överensstämmelse med den i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 maj 1914 angivna plan *vid den statsmedicinska anstalten* tillsvidare *inrättat farmaceutiskt laboratorium*, vilket ställes under tillsyn och vård av föreståndaren för den rättskemiska avdelningen, å extra-stat för år 1915 anvisa ett belopp av 30,350 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1914 av tillgängliga medel utanordna 14,750 kronor.

Sjukvårdsanstalterna.

Höjning av
anslaget till
hospitals underhåll.

[8.]

10:o) Kungl. Maj:t har i punkt 8 av denna huvudtitel föreslagit att det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till hospitals underhåll måtte från och med år 1915 höjas med 350,000 kronor eller från 3,500,000 kronor till 3,850,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 172—173 av statsrådsprotokollet.

Med den begärda höjningen av detta förslagsanslag avses endast att bringa detsamma till närmare överensstämmelse med de utgifter, som beräknats komma att utgå från anslaget.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att Riksdagen må från och med år 1915 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till hospitals underhåll med 350,000 kronor eller från 3,500,000 kronor till 3,850,000 kronor.

Läkarbostad
vid Vänersborgs
hospital och asyl.

[9.]

11:o) Kungl. Maj:t har vidare i punkt 9 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att för uppförande av en läkarbostad vid Vänersborgs hospital och asyl på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 28,700 kronor.

Då utskottet av den i ärendet lämnade utredningen (sid. 175—182 av statsrådsprotokollet) blivit övertygat om behovet av den nu föreslagna läkarbostaden och icke haft något att erinra mot kostnadsberäkningen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för uppförande av en läkarbostad vid Vänersborgs hospital och asyl på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 28,700 kronor.

Anstalter för
bildbara
sinnesslöa.

[10.]

12:o) I punkt 10 av sjätte huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels medgiva sådan ändring i avseende å de för beviljande av understöd från förslagsanslaget till anstalter för bildbara sinnesslöa gällande grunder, att från och med år 1915 må av samma förslagsanslag såsom årligt understöd utgå

till arbetshem för blinda sinnesslöa och fallandesjuka sinnesslöa 250 kronor och till arbetshem för andra sinnesslöa 200 kronor för varje i arbetshemmet intagen elev samt

till arbetshem, som anordnar kontrollerad familjevård för sinnesslöa, arbetshemmets kostnad därför, dock högst 100 kronor för varje sålunda utackorderad elev,

dels ock från och med år 1915 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till anstalter för bildbara sinnesslöa från dess nuvarande belopp, 255,000 kronor, med 95,000 kronor till 350,000 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

13:o) Kungl. Maj:t har i punkt 11 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag å 60,000 kronor att användas till statsbidrag till understödande av dispensärverksamhet under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits.

*Under-
stödande av
dispensär-
verksamhet.*

[11.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till sid. 202--219 av statsrådsprotokollet.

De i statsrådsprotokollet angivna villkoren för åtnjutande av statsbidrag från ifrågavarande anslag äro följande:

*Utskottets
yttrande.*

1:o) statsbidrag beviljas icke åt dispensär, som allenast eller huvudsakligen är avsedd för stad, vilken icke deltagar i landsting;

2:o) statsbidrag utgår allenast under villkor, att länets tuberkulosanstaltsvård blivit så ordnad, att syftet med dispensärverksamheten icke äventyras genom alltför lång väntetid för de sjukas intagande å anstalt;

3:o) för statsbidrag förutsättes, att dispensären åtnjuter understöd för inrättande och drift av landsting, kommun, länsförening eller annan bestående korporation samt att dispensären förestås av legitimerad läkare och att de vid densamma anställda sjuksköterskorna erhållit såväl fullgod allmän sjukvårdsutbildning som ock undervisning vid särskild dispensärkurs;

4:o) statsbidrag utgår med högst en tredjedel av det understöd, dispensären åtnjuter från landsting eller annan korporation, som nyss nämnts, däri icke inberäknat vad som må vara avsett för lämnande av understöd åt personer, som anlita dispensären;

5:o) statsbidraget må allenast avse kostnader av följande slag:

- a) läkar- och sjuksköterskearvoden,
- b) kostnader för resor i dispensärens tjänst,
- c) hyra och underhåll av dispensärlokal,
- d) expeditionskostnader och nödvändiga sjukvårdsartiklar, samt
- e) den organiserade barnavården;

och är det sålunda förbjudet att använda statsbidraget till lämnande av understöd;

6:o) ansökan om statsbidrag skall före den 1 mars året efter det, för vilket bidraget ifrågasättes (bidragsåret), insändas till medicinalstyrelsen och åtföljas av:

intyg om storleken av understöd för bidragsåret från landsting, kommun, länsförening eller annan korporation, som ovan nämnts,

av förste provinsialläkaren utfärdat intyg, att under bidragsåret dispensären föreståtts av legitimerad läkare samt att de vid dispensären anställda sjuksköterskor ägt sådan utbildning, som ovan föreskrivits,

uppgifter angående dispensärens kostnader för de i 5:o a)—e) omförmälda ändamål under bidragsåret,

årsberättelse för bidragsåret enligt av medicinalstyrelsen fastställt formulär;

7:o) dispensär, som åtnjuter statsbidrag, skall stå under vederbörande förste provinsialläkares och medicinalstyrelsens överinseende.

Med hänsyn till den stora uppgift dispensärverksamheten fyller i striden mot tuberkulosen finner utskottet det vara väl befogat, att sådan verksamhet under lämpliga villkor och förutsättningar understödjes med statsmedel.

Bland de av Kungl. Maj:t i nyssnämnda avseende föreslagna bestämmelserna, mot vilka utskottet i övrigt icke haft något att erinra, förekommer i punkten 2:o), att statsbidrag skulle utgå allenast under villkor, att länets tuberkulosanstaltsvård blivit så ordnad, att syftet med dispensärverksamheten icke äventyras genom alltför lång väntetid för de sjukas intagande å anstalt. Utskottet håller emellertid före, att dispensärverksamheten har sin måhända främsta uppgift uti att söka förhindra smittans spridande till den sjukas omgivning, detta genom att lämna anvisningar om såväl hemmets som den enskildes hygien samt övervaka givna föreskrifters efterlevande. Dispensären har sålunda även oberoende av sitt syfte, att få de av tuberkulos angripna intagna å vårdanstalt, sin bestämde uppgift, som man skulle kunna benämna: att överföra sanatorievårdens grundsatser till hemmen. På

grund härav anser utskottet det vara synnerligen betydelsefullt, att statsbidrag må kunna lämnas dispensärverksamhet, även om i något fall vid en sträng tolkning av mom. 2:o i de föreslagna bestämmelserna sanatorievården i länet icke skulle finnas uppfylla det uppställda villkoret. Utskottet anser därför att detta villkor bör utslutas.

Emot beloppet av det begärda anslaget har utskottet intet att erinra.

På grund av det nu anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag å 60,000 att användas till statsbidrag till *understödjande av dispensärverksamhet* under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 maj 1914 angivits, dock med undantag att det i mom. 2 omförmälda villkor angående anordningen av länets tuberkulosanstaltsvård icke må uppställas.

14:o) Kungl. Maj:t har i punkt 12 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att, utöver det av innevarande års första riksdag på extra stat för år 1915 anvisade beloppet av 30,000 kronor, på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av likaledes 30,000 kronor, att användas i överensstämmelse med hittills gällande grunder till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskottsvis redan under år 1914 utanordna erforderligt belopp.

På grund av vad departementschefen till stöd för framställningen anfört (statsrådsprotokollet sid. 220—223), har utskottet ansett sig böra tillstyrka det nu begärda anslaget och hemställer sålunda,

att riksdagen må, utöver det av innevarande års första riksdag på extra stat för år 1915 anvisade beloppet av 30,000 kronor, på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av likaledes 30,000 kronor att användas i överensstämmelse med hittills gällande grunder till *understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och*

*Ytterligare
anslag för
understöd
åt undervis-
ningsanstalter
för vanföra.*

[12.]

Stockholm av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskottsvis redan under år 1914 utanordna erforderligt belopp.

Sociala verk och inrättningar.

Ökning av
arbetskraf-
terna hos
socialsty-
relsen.

[13.]

15:o) I punkt 13 av sjätte huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlåtas angående ökning av arbetskrafterna hos socialstyrelsen, för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 10,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 29 maj 1914 till riksdagen avlåten proposition (nr 118) under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för ökning av arbetskrafterna hos socialstyrelsen på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 9,300 kronor, att användas i huvudsaklig överensstämmelse med de i nämnda protokoll angivna grunder.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Bidrag till den
internatio-
nella för-
eningen för
arbetslös-
hetens bekäm-
pande.

[14.]

16:o) Under punkt 14 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på de i statsrådsprotokollet angivna villkor såsom bidrag för åren 1914 och 1915 till internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 1,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskottsvis redan under år 1914 utanordna ett belopp av 750 kronor.

Den utredning som ligger till grund för detta förslag, återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 228—235.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må på de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 maj 1914 angivna villkor såsom bidrag för åren 1914 och 1915 till *internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 1,500 kronor, med rätt

för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskottsvis redan under år 1914 utanordna ett belopp av 750 kronor.

17:o) Under punkt 15 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1915 av 249,746 kronor.

*Främjande
av nykterhet
och mot-
arbetande av
dryckenska-
pens följder.*

[15.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

18:o) Kungl. Maj:t har i punkt 16 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående inrättande av en statsanstalt för alkoholistvård, som kan komma att avlätas, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1915 av 415,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel redan under år 1914 utanordna därav erforderligt belopp.

*Statsanstalt
för alkoholist-
vård.*

[16.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

19:o) Under punkt 17 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående lönerreglering för pensionsstyrelsen m. m., som kan komma att avlätas till riksdagen, tills vidare beräkna en höjning av ordinarie anslaget till pensionsstyrelsen från och med år 1915 med 205,400 kronor eller från 28,900 kronor till 234,300 kronor.

*Arvlönings-
och omkost-
nadsstat för
pensions-
styrelsen.*

[17.]

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 29 maj 1914 dagtecknad proposition (nr 140) under återopande av bilagt utdrag av protokollet över civilärenden för samma dag föreslagit riksdagen

dels, med godkännande av det i samma protokoll intagna förslag till ordinarie stat för pensionsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1915, jämte i protokollet omförmälda allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i nämnda stat upptagna avlöningsförmåner, höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till pensionsstyrelsen från 28,900 kronor med 206,700 kronor eller till 235,600 kronor;

dels ock för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag å 381,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprätt-
hållande av
pensions-
styrelsens
verksamhet
m. m.

[18.]

20:o) Under punkt 18 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående löneroglering för pensionsstyrelsen m. m., som kan komma att avlätas till riksdagen, tills vidare beräkna, utöver anslaget på ordinarie stat, ett förslagsanslag å extra stat för år 1915 för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. av 374,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Pensions-
försäkringens
genom-
förande.

[19.]

21:o) Kungl. Maj:t har under punkt 19 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för år 1915 på extra stat bevilja *dels* ett förslagsanslag av 3,600,000 kronor för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring, *dels ock* ett förslagsanslag av 125,000 kronor till gäldande av statens bidrag för samma år till den jämlikt nämnda lag anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkring.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Ersättning
till mantals-
skrivnings-
förrättare för
uppgörande
av den i 14 §
av pensions-
försäkrings-
lagen omför-
mällda för-
teckning
m. m.

[20.]

22:o) Med tillstyrkaude av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 20 av denna huvudtitel föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må för beredande av *ersättning åt mantalsskrivningsförrättare för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmällda förteckningar samt avskrifter därav* på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag å 80,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna erforderligt belopp.

Diverse.

23:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t uti punkt 21 föreslagit, får utskottet hemställa,

*Postavgifter
förtjänstebrev
och dylika
försändelser.*

att riksdagen må från och med år 1915 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser med 140,000 kronor eller från 860,000 kronor till 1,000,000 kronor. [21.]

24:o) Beträffande de ordinarie anslag, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, har Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att anslaget till tryckningskostnader upptagits till 198,279 kronor eller sålunda 4 kronor högre än i riksstaten för innevarande år. Då denna ökning allenast avser jämnande av huvudtitelns slutsumma får utskottet hemställa,

*Trycknings-
kostnader
och övriga
ordinarie
anslag.*

[22.]

att samtliga härövan icke särskilt omförmälda ordinarie anslag under denna huvudtitel må i riksstaten för år 1915 uppföras med oförändrade belopp, dock att i förslagsanslaget till tryckningskostnader må få göras den jämkning, som till jämnande av huvudtitelns slutsumma må visa sig erforderlig.

Stockholm den 18 juni 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, *H. F. Lamm*, greve *Ph. O. L. Klingspor*, *A. N. Hahn*, *A. Åström*, *J. Nilsson*, *J. E. G. Srensson*, greve *N. F. Posse*, *A. W. Lindh* och *J. S. Almer*, samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *C. Persson* i Stallerhult, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg* *E. A. Nilson* i Örebro, *A. Wiklund*, *J. Olofsson* i Digernäs, *A. Anderson* i Råstock, *E. F. Hellberg*, *C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson* och *K. O. Strid*;

med undantag av att i behandlingen av punkterna 13—24 deltagit i stället för herr *C. Persson* i Stallerhult herr *A. R. Lundblad* och i stället för herr *E. A. Nilson* i Örebro herr *J. Pålsson*.

Reservationer:

vid *punkten 7:o*) (ang. omorganisation och löneregleryng av medicinalstyrelsen),

av herrar *G. Odqvist, N. E. Lindberg, E. A. Nilson* i Örebro, *A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun och *J. Erlansson*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herrar Almers och Petréns motion nr 17 och herr Wawrinskys m. fl. motion nr 74 godkänna följande ordinarie stat och övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med år 1915:

A. Ordinarie stat.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1 generaldirektör	7,000	3,000	1,000	11,000
1 medicinalråd och byråchef	5,000	2,500	600	8,100
-----	---	---	---	---
Summa	—	—	—	180,000

b) godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser -----

----- behövlig;
att tjänstgöringspenningar få uppbåras -----
----- uppehållit befattningen;

att ordinarie befattningshavare, som -----
----- utöver tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägg, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning -----
----- löpande göromål;

b) godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras — — —
 —
 —
 att ordinarie befattningshavare, som — — — — —

utöver tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning —
 —
 —
 att därest förhöjning —
 —
 —
 till efter rättelse;

c) —

d) —

e) —

f) —

g) höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 95,550 kronor med 96,550 kronor eller till 192,100 kronor, därav 8,100 kronor å övergångsstat;

av herrar *J. S. Almer* och *E. F. Hellberg*, vilka ansett, att utskottet i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herrar Almers och Petréns motion nr 17 och herr Wawrinskys m. fl. motion nr 74 bort hemställa,

i mom. a) godkännande av den av Kungl. Maj:tt framlagda ordinarie staten och övergångsstaten för medicinalstyrelsen med den ändring, att avlöningen för medicinalråden bestämmes till 9,400 kronor med ett ålderstillägg efter 5 år å 600 kronor och att följaktligen den ordinarie utgiftsstaten för verket höjes till 191,500 kronor;

samt i mom. g)

om höjning av det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 95,550 kronor med 104,050 kronor eller till 199,600 kronor, därav 8,100 kronor å övergångsstat.

vid *punkt 13:o* (angående understödande av dispensärverksamhet);

av herrar *H. F. Lamun*, greve *Ph. O. L. Klingspor*, *J. Nilsson* och *E. F. Hellberg*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till den stora uppgift dispensärverksamheten fyller i striden mot tuberkulosen anser utskottet det vara väl befogat, att sådan verksamhet under lämpliga villkor och förutsättningar understödjes med statsmedel. På grund härav och då utskottet icke funnit något att erinra mot de villkor och bestämmelser för statsbidrags åtnjutande, som Kungl. Maj:ts föreslagit eller beloppet av det nu begärda anslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag å 60,000 kronor att användas till statsbidrag till *understödjande av dispensärverksamhet* under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 maj 1914 angivits.»

Tabell över anslagen under riksstatens *sjätte* huvudtitel. Civildepartementet.

1914 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag						Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.					Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Departementet.							
		6,500		Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst...				6,500			
		45,000		Statsråden utan departement, 3 à 15,000 kronor..				45,000			
		17,000		Departementschefen				17,000			
		93,800		Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli				93,800			
				Till avlöande av en handsekreterare hos statsministern							3,000
				Provisorisk löne reglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>							13,835
				Till avlöande av en extra föredragande inom departementet							7,000
				Gottgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom departementet							4,000
				Till avlöande av en biträdande föredragande inom departementet							3,000
				Till förhöjning av de inom departementet anställda amanuensernas arvoden m. m.							24,000
		161,800		Säger för departementet				161,800			54 835
				Regeringsrätten.							
		93,700		Regeringsrätten				93,700			
				Överståthållarämbetet.							
		97,822		Överståthållarämbetet				97,822			
				Till provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner							10,300
				Till utgivande av tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»							31,550
		97,822		Säger för överståthållarämbetet				97,822			41,850

1914 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Landsstaten.							
		318,500		Landshövdingarna				318,500			
		920,525		Tjänstemän och betjänte vid länsstyrelserna				920,525			
		56,800		Övergångsstat				56,800			
		193,000		Till arvoden åt extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna, till avlöning åt extra vaktbetjäning därstädes samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän m. m., <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 193,000: —							
				ökas med			20,000: —			213,000	
		1,625,635		Till vikariatsersättning under semester år 1914 för skrivbiträden vid länsstyrelserna							3,075
				Fögderiförvaltningarna				1,625,635			
				Till beredande av tillfällig löneförbättring åt kronofogdar, häradsskrivare och länsmän, <i>förslagsanslag</i>							793,500
				Till polisväsendet på landsbygden, <i>förslagsanslag</i> ..							425,000
				Till ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän ävensom ordningsmän inom lappbyarna							20,500
		3,114,460		Säger för landsstaten				3,134,460		1,242,075	
				Väg- och vattenbyggnadsväsendet.							
				Väg- och vattenbyggnadsstaten:							
		137,000		<i>Bestämt anslag</i> . Nuvarande belopp 137,000: —							
				ökas med			800: —	137,800			
				<i>Reservationsanslag:</i>							
		45,000		Till expenser för allmänna arbeten 45,000: —							
		45,000		Till vägundersökningar			45,000: —	90,000		227,800	
			227,000	Till tillfällig förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen							3,600
				Till anordnande av inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel							7,400
		12,000		Vägar och kommunikationer				12,000			

1914 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
120,000	—			Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande be- lopp..... 120,000: — <i>ökas med</i> 60,000: — 180,000: —							
				Anstalter för bildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande be- lopp ... ¹⁾ 255,000: — <i>ökas med</i> ²⁾ 95,000: — 350,000: —							
				Övriga sjukvårdsanstalter:							
15,774	—			Lasarettets underhåll ... 15,774: —							
1,500	—			Till resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett och därmed likställda sjukhus, <i>reservationsanslag</i> 1,500: —							
22,000	—			Till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska 22,000: —							
				Till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter ... 600,000: —							
				Till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulosjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i> ... 687,000: —							
				Resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna, <i>förslagsanslag</i> 10,000: —							
				Till stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulosjukvård ... 2,700: —							
				Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulosjukvård, <i>reservationsanslag</i> 1,000: —							
				4,380,500	—	1,121,900	—				

¹⁾ Anslaget är överfört från åttonde huvudtiteln, under vilken det i 1914 års rikestat var uppfört under benämning »Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn».

²⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen ökning, varöver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

